

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

«11» _____ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПОРІВНЯЛЬНОГО
ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА
для студентів

спеціальності 035	Філологи
освітнього рівня	другого (магістерського)
спеціалізації	Українська мова і література
освітньої програми	Українська мова і література

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 2483/19
Григорук
(підпис) (прізвище, ініціали)
« _____ » 20 19 р.

Київ-2019

Розробники:

Гальчук Оксана Василівна, доктор філологічних наук, доцент, професор
кафедри світової літератури

Викладачі:

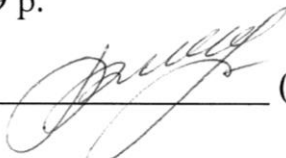
Гальчук Оксана Василівна, доктор філологічних наук, доцент, професор
кафедри світової літератур

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри світової
літератури

Протокол № 1 від « 19 » січня 2019 р.

Завідувач кафедри проф. Ковбасенко Ю.І.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої
програми 13.02 2019 р.

Гарант освітньої програми (Бровко О.О.)

Робочу програму перевірено
_____ 2019 р.

Заступник директора (Заяць Л.І.)

Пролонговано:

на 20 / 20 н.р. _____ (_____), « » 20 р., протокол № _____
на 20 / 20 н.р. _____ (_____), « » 20 р., протокол № _____
на 20 / 20 н.р. _____ (_____), « » 20 р., протокол № _____

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	вибіркова	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Актуальні питання порівняльного літературознавства		
Курс	V	V
Семестр	IX, X, XI	IX, X, X
Кількість змістових модулів з розподілом	6	6
Обсяг кредитів	6	6
Обсяг годин, у тому числі:	180	180
Аудиторні	40	24
Модульний контроль	10	
Семестровий контроль	30	30
Самостійна робота	100	126
Форма семестрового контролю	залік, іспит	залік, залік, іспит
Змістовий модуль		
Актуальні питання порівняльного літературознавства		
Курс	V	V
Семестр	X	X
Кількість змістових модулів з розподілом	2	2
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, у тому числі:	60	60
Аудиторні	16	8
Модульний контроль	4	
Семестровий контроль		
Самостійна робота	40	52
Форма семестрового контролю	залік	залік

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна може присвячуватися актуальним питанням літературної компаративістики: історії порівняльного літературознавства, своєрідності художніх систем і стилів у національних літературах, проблемі національних літератур та їхніх міжнаціональних контекстів, визначенню місця літератури в системі мистецтв тощо. **Метою курсу** є розкриття актуальних теоретичних та методологічних питань порівняльного літературознавства, з'ясування своєрідності діалогу різних національних літератур, поглиблення знань з компаративістики та вміння аналізувати та інтерпретувати художні твори в контексті сучасних літературознавчих наукових тенденцій.

Завдання курсу: виявити рівень знань основних понять та термінів з фахового предмету; виявити рівень володіння фактичним матеріалом, рівень розуміння фахового курсу, уміння зв'язно, логічно й аргументовано викладати думки, доводити свої твердження; уміння самостійно поповнювати свої знання, орієнтуватися у швидкому потоці наукової інформації; використовувати теоретичні знання на практиці; володіння навичками компаративного аналізу тощо.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Знання та розуміння:

- Виявляти глибокі знання і розуміння основних теоретичних дисципліни в обсязі, необхідному для розв'язання професійних науково-дослідних і науково-педагогічних завдань; мовознавчі та літературознавчі дисципліни в синхронії та діахронії; всіх розділів української мовознавчої науки й історії української літератури.
- Демонструвати глибокі знання з типології стилів (епохи, національних літератур, напрямків, шкіл, окремих письменників) і жанрів; знання традиційних сюжетів, образів і мотивів (міфологічних, легендарно-фольклорних, літературних, історичних, легендарно-церковних) у художніх літературах різних країн; базові знання з компаративної поетики. Усвідомлювати природу і сутність національних традицій у галузі літератури і мистецтва.

Застосування знань та розуміння:

- Вміти працювати з науковою літературою, визначати суть і характер нерозв'язаних наукових проблем; узагальнювати і класифікувати емпіричний матеріал; вирішувати завдання пошукового і проблемного характеру тощо.

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ:

Загальні компетентності:

Спроможність цінувати і поважати інші культури і національності

Фахові компетентності спеціальності: 1) здатність демонструвати знання сучасної наукової парадигми в галузі літературознавства і мовознавства, динаміки її розвитку, методологічні принципи, методичні прийоми літературознавчого і лінгвістичного дослідження; 2) здатність самостійно досліджувати сучасні літературознавчі і мовознавчі проблеми в синхронічному і діахронічному аспектах; 3) здатність аналізувати мовний і літературний матеріал для забезпечення викладання і популяризації філологічних знань.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Модульний контроль	
Змістовий модуль 1.							
Тема1. Поняття українська античність. Історія наукової проблеми і напрями її вирішення	2	2					
Тема 2. Етапи української античності, представники і досягнення	2	2					
Тема 3. Античність у творчості Г.Сковороди.	2		2				
Тема 4. Давня українська література та античність	5						5
Тема 5. Особливості сприйняття і освоєння античності Т.Г.Шевченком.	5						5
Тема 6. Рецепція античності в українській літературі порубіжжя	5						5
Тема 7. Моделі української античності в XX столітті	5						5
Тема 8. Античність у поетичній системі українських неокласиків	2		2				
Модульний контроль	2					2	
Разом:	30	4	4			2	20
Змістовий модуль 2.							
Тема 1. Структура Біблії. Християнські мотиви в давній і новій літературі	2	2					
Тема 2. Новітня література і Біблія	2	2					
Тема 3. Біблійна тематика і образність у творчості Т.Шевченка	2		2				
Тема 4. Біблійна тема в українській літературі XX ст.	2		2				
Тема 5. Християнські мотиви в літературі сентименталізму	5						5
Тема 6. Біблія в рецепції літератури порубіжжя.	5						5
Тема 7. Біблійний текст у новітній українській літературі.	5						5
Тема 8. Рецепція Біблії в літературі діаспори	5						5
Модульний контроль	2					2	
Разом:	30	4	4			2	20
Усього:	60	8	8			4	40

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1

РЕЦЕПЦІЯ АНТИЧНОСТІ В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

ТЕМА 1.

УКРАЇНСЬКА АНТИЧНІСТЬ ЯК ПОНЯТТЯ І НАУКОВА ПРОБЛЕМА

Українська античність: термінологічно-поняттєвий апарат. Поняття «античний текст», «рецепційна тактика і стратегія», інтерпретаційна модель тощо. Фактори формування української античності. Питання періодизації.

Мотиваційні засади вивчення української античності. Інтерес науковців XIX ст. до питання рецепції античної спадщини в українській літературі. Критична рефлексія української античності в літературознавчому дискурсі XX ст. Особливості кожного з етапів.

Компаративістські студії, присвячені взаєминам з античною європейською спадщиною давньої та нової української літератури (Д. Чижевський, О. Білецький, П. Филипович, А. Ніковський, М. Зеров, Б. Баглай-Соляник, Н. Корж, О. Савчук, Л. Скорини, М. Трофимука, Ю. Микитенка, Л. Ушкалова, О. Циганок, Т. Шевчук та ін.), а також дослідження сприйняття й засвоєння античності літературою порубіжжя (К. Буслаєва, П. Мірошніченко, В. Папушина, О. Турган). Висвітлення рецепції античності в літературі XX століття у працях Г. Райбедюк, О. Вишневської, В. Зварича, Т. Іванюхи, В. Башманівського, В. Сарапин, статтях М. Борецького, А. Вонторського, А. Демченко та ін.).

Література:

Білецький О. Перекладна література в Україні URL: <http://www.ukrlib.com.ua/books/printzip.php?id=6&bookid=0>

Гальчук О. «Не минає міт!.. : античний текст у поетичному просторі українського модернізму 1920-1930-х років» / Оксана Гальчук. – Чернівці : Книги-XXI, 2013. – 551 с.

Кнабе Г. Русская античность. Содержание, роль и судьба античного наследия в культуре России / Г. Кнабе. – М. : РГГУ, 1999. – 238 с.

Коломієць Л. Українські переклади з античних літератур: окремі видання та публікації в періодиці у 1920-30-ті роки. URL : [file:/Mikks_2014_47\(1\)_62.pdf](file:/Mikks_2014_47(1)_62.pdf)

Лучук Т. Гермес над криницею, або Українська античність. URL: www.lnu.edu.ua/faculty/inomov.new/Foreign_Philology/Foreign_Philology/Foreign_Philology_122/articles/53luchuk.pdf

Москаленко М. Переклади з античних літератур у Західній Україні (фрагмент із нарису) / Михайло Москаленко // Коломієць Л.В. Український художній переклад та перекладачі 1920-30-х років: матеріали до курсу «Історія перекладу». – К., 2013. – С. 44 – 46.

ТЕМА 2.

ЕТАПИ УКРАЇНСЬКОЇ АНТИЧНОСТІ, ПРЕДСТАВНИКИ І ДОСЯГНЕННЯ

Античність як фактор формування давньої української літератури. Давньогрецькі та римські джерела в оригінальній і перекладній літературі доби Київської Русі. Античні міфи і персоналії античної історії в «Повісті минулих літ».

Твори Піфагора, Сократа, Платона, Філона, Демокріта, Арістотеля, Епікура та інших мислителів античного світу. Збірник «Пчела» як головне джерело для ознайомлення з науковими ідеями. Звернення до античності в "Повісті врем'яних літ" (власні назви, пов'язані з історією та культурою давньої Греції та Риму – Андріанополь, міфологічні постаті Ореста, Агамемнона, Андріана). Дух міфологізму у згадці про Аполлонія Тіанського (легенда про смерть князя Олега). Античні міфи, сюжети та образи (наприклад, мотив отруєння героя: Одисей – Олег).

Антична спадщина і становлення нової української літератури. «Енеїда» І.Котляревського як вершинний твір українського бароко з погляду трансформації автором світового досвіду (В.Шевчук, М.Ткачук, Т.Гундорова, І. Лімборський («Творчість Івана Котляревського. Авторська індивідуальність, європейські паралелі, порівняльна поетика»). Бурлескне тлумачення античних сюжетів Г.Квіткою-Основ'яненком. Переспіви Горацієвих од П.Гулаком-Артемівським.

П.Куліш і гомерівська традиція. Героїчний епос у змісті і структурі поем романтизму.

Традиція античного сатиричного роману в українській прозі класичного реалізму.

Особливість рецепційної стратегії української античності в добу порубіжжя.

Основні моделі української античності в літературі ХХ ст. Дифузна модель української античності (Володимир Кобилянський, М. Філянський). Трансформаційні моделі української античності доби розстріляного Відродження. Символістська модель: П.Тичина і Д.Загул – два вектори символістської моделі. Новітній міф про Прометея П.Тичини як пролог до антиутопії. Неокласична модель: критична, художня і перекладацька рецепція. Особливості інтерпретація української античності поетами-неоромантиками (М.Бажан, О.Влизько, Є.Плужник).

Античність у духовній екосистемі української романістики другої половини ХХ століття. Образ Публія Овідія Назона в романах «Берег любові» О.Гончара та «Скандал в імператорському сімействі» В.Чемериса. Антика в українському химерному романі. Античні ремінісценції в романах Олеся Гончара («Берег любові», «Циклон», «Собор»).

Функції антики в архітектоніці романів П.Загребельного «Левине серце» та «Вигнання з раю». Поетика романів В.Земляка і античність.

Література:

Демченко А.В. Особливості використання античних мотивів та образів у романах Олеся Гончара / А. Демченко // Гуманітарна освіта і проблеми виховання молоді: Матеріали і ме-тодичні рекомендації Всеукраїнської науково-практичної конференції 14-15 березня 1995 року. – Херсон, 1995. – С.20 – 22.

Демченко А.В. Функції антики в архітектоніці романів П.Загребельного «Левине серце» та «Вигнання з раю» / А. Демченко // Поетика художнього тексту: Матеріали доповідей і повідомлень Всеукраїнської науково-теоретичної конференції. – Київ–Херсон, 1996. – Вип. 1. – С.80 – 82.

Демченко А.В. Поетика романів В.Земляка і античність / А. Демченко // Поетика художнього тексту: Матеріали доповідей і повідомлень Всеукраїнської науково-теоретичної конференції. – Київ–Херсон, 1996. – Вип.1. – С.95 – 97.

Астаф'єв О. Г., Пригодій С. М. Рецепція античності в українській літературі / Олександр Астаф'єв, Сергій Пригодій // Актуальні проблеми слов'язнознавства. – 2004. – Ч. 1. – С. 137 – 141.

Вишина М. Ю. Міфопоетична парадигма «Повісті врем'яних літ»: автореф. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук: спец. 10.01.01 «Українська література» / М. Ю. Вишина. – К., 2009. – 20 с.

Кобів Й. Нетлінна краса Горацієвої музи. Поезія Горація в українській літературі // Жовтень. — 1983. — № 8.

Корж Н.А. Место и особенности латинского языка в творчестве Г.Сковороды: Автореф. дис... канд. филол.наук: 10. 01. 01/ Харк. гос. ун-т. — Харьков, 1956. — 24 с.

Корж Н.О. Переклади творів Горація на Україні // Радянське літературознавство. — 1969. — №8.

Майстренко М.І. Шевченко і античність. — Одеса: Маяк, 1992. — 296 с.

Микитенко Ю.О. Антична спадщина і становлення нової української літератури. — К.: Наук. думка, 1991. — 156 с.

Микитенко Ю.О. Від “Слова” до “Іліади”: Петро Ніщинський-перекладач: Літературно-критичний нарис. — К.: Дія, 1993. — 56 с.

Шевчук Т.С. Григорій Сковорода і античність. — Ізмаїл, 2012. — 460 с.

Турган О.Д. Українська література кінця ХІХ – початку ХХ століття і античність: Шляхи сприйняття і засвоєння. — К. : Наук. думка, 1995. — 175 с.

Змістовий модуль 2.**БІБЛІЙНИЙ ІНТЕРТЕКСТ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ****ТЕМА 3.****СТРУКТУРА І ПОЕТИКА БІБЛІЇ****ХРИСТІЯНСЬКІ МОТИВИ В ДАВНІЙ І НОВІЙ ЛІТЕРАТУРИ**

Християнська тематика і образність давньої і нової української літератури. Біблія в перекладній і оригінальній літературі Київської Русі. Язичницька і християнська міфологія в Початковому літописі. Ідея наслідування Христа в жанрах агіографії. Актуалізація біблійної образності в полемічній літературі.

Барокова поезія і біблійна образність. Роль Біблії в концепції Г.Сковороди. Біблія як світ символів в інтерпретації філософа. Біблійний інтертекст байок Г.Сковороди.

Християнські мотиви в літературі сентименталізму. Мотив фатуму крізь призму християнської ідеології в повісті Г. Квітки-Основ'яненка «Маруся».

Біблія в рецепції Т.Шевченка. Тематичні й образні перегуки. «Давидові псалми» Т.Шевченка. Образотворче осмислення Біблії. Християнська символіка в поезії романтиків.

Література:

Пелешенко Ю. Біблія і українська література / Ю. Пелешенко // Українська мова та література. – 1998. - №41. – С. 12.

Скорина Л. Біблія та українська література: (особливості вивчення теми) / Л. Скорина // Українська мова та література. – 2008. – №33-34. – С. 12-26.

Сулима В. Біблійні концепти і проповідницька традиція української літератури : (на прикладі концепту води) / В. Сулима // Слово і час. – 2007. – №12. – С. 3-14.

Сулима В. Біблійні псалми / В. Сулима // Дивослово. – 1999. – №7. – С. 59-63.

Нямцу А. Мир Нового Завета в литературе. – Черновцы: Рута, 1998. – 108 с.

Сулима В.І. Біблія і українська література. – К., 1998. – 400 с.

Білоусова Н. Біблійні сюжети в світовій художній культурі / Н. Білоусова // Зарубіжна література. – 2003. – №1. – С. 7-12.

Грабовська С. Біблія і українська література : читацька конференція / С. Грабовська // Українська література в загальноосвітній школі. – 2010. – №10. – С. 34–38.

Горський В. С. Ідея наслідування Христа в давньоруській агіографії // Образ Христа в українській культурі / Горський В. С. — К.: Академія, 2003. – С. 7-22.

Данилевский И. Н. Библия и Повесть временных лет (к проблеме интерпретации летописных текстов) / И. Н. Данилевский // Отечественная история. – 1993. - №1. – С. 78-94.

Жовніренко Б. Образ Бога в творчості Івана Величковського і Василя Стуса / Жовніренко Б. // Слово і час. – 2000. – №6. – С. 21– 28.

Ушкалов Л. Григорій Сковорода: Семінарій. – Харків : Майдан, 2004. – 776 с

Сулима В. Біблійні концепти і проповідницька традиція української літератури (на прикладі концепту води) // Слово і час. – 2007. – № 12. – С. 3-13.

Танюк Л. До проблем української «пророчої» п'єси // Сучасність. – 1992. – №2. – С.130 – 140.

ТЕМА 4.**НОВІТНЯ ЛІТЕРАТУРА І БІБЛІЯ**

Біблійний текст у новітній українській літературі. Специфіка функціонування біблійного інтертексту в літературі розстріляного Відродження та Особливості тлумачення біблійного інтертексту П.Тичиною.

Біблійний епос В.Сосюри («Каїн», «Христос», «Мойсей», «Ваал»).

Проблематика і поетика «Покаяних псалмів» Дмитра Павличка.

Біблійні алюзії і ремінісценції в прозі постмодерністів. Біблійний інтертекст у творчості Ліни Костенко.

Література:

- Залеська-Онишкевич Л. М. Л. Роль Великодня у «Патетичній сонаті» // Слово і час. – 1991. – №9. – С.48 – 53.
- Стус В. Феномен доби: Сходження на Голгофу слави. — К.: Знання, 1993. – 96 с.
- Антофійчук В. Євангельські образи в українській літературі 20 ст. – 2001. – 335 с.
- Антофійчук В. Трансформація образу Іуди Іскаріота в українській літературі ХХ століття // Слово і час. – 2001. – №2. – С. 52–58.
- Бурляй Ю. Невідомий Сосюра // Київ. – 1998. – №1-2.
- Гундорова Т. Феномен Стусового „жертвослова” // Стус як текст. – Мельбурн: 1992. – С. 3-29.
- Іщенко Є. Віталізація смерті в поезії Василя Стуса // Слово і час. – 2006. – №11. – С. 69-76.
- Пелех У. Релігійна проблематика в літературі сучасної України // Від розстріляного до замученого відродження 1920 – 1960 – 1980 роки в українській літературі. Огляд життя і творчості вибраних творів. – Торонто: Видавнича фундація Гуменюків, 1988. – С. 249-264.
- Плачинда С. Василь Стус пішов на смерть як Ісус Христос // Столиця. – 1999. – 20-25 серп. (№60). – С. 14-15
- Найдан М. Фольклорні, релігійні та літературні мотиви в поемі М. Рильського «Жага» // Слово і час. – 1998. – №6. – С. 6-11.
- Слоньовська О. Біблійні образи і сюжети в творчості Ліни Костенко // Українська література в загальноосвітній школі : Науково-методичний журнал. – 2010. – № 5. – С. 26.
- Приліпко, І. Ремінісценції та алюзії у творах Валерія Шевчука // Слово і час. – 2009. – № 7. – С. 33 – 37.
- Мариненко Ю.В. Біблійні образи в українській прозі 40-х років ХХ ст. // Слово і час. – 2005. – № 12. – С. 3-13.

Ключові поняття: античний інтертекст, українська античність, концепція античності, традиція давньогрецької літератури, римська спадщина, рецепція, трансформація, інтерпретація, міфема, міфологема алюзія, ремінісценція.

Старий Заповіт, Новий Заповіт, П'ятикнижжя Мойсееве, біблійні концепти, псалми, агіографія, патерик, християнська тематика й образність, Богоматір, алюзія, ремінісценція, трансформація, інтерпретація, рецепція, образ-символ

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Семінарське заняття 1.

РЕЦЕПЦІЯ АНТИЧНОСТІ Г.СКОВОРОДОЮ

1. Форми художньої рецепції античного дискурсу у творчості Г. Сковороди:
 - 1) Античність у науковій (трактати, діалоги) спадщині філософа;
 - 2) Переспіви лірики Горація.
2. Особливості перекодування образно-емоційних структур класичної літератури у творчості Г. Сковороди.
 - 1) Традиція античної байки у формування сквородинівської байки;
 - 2) Філософія «золотої середини» в поезії Г.Сковороди.

Література

Ушкалов Л. Григорій Сковорода : Семінарій. – Харків, 2004.

Кобів Й. Нетлінна краса Горацієвої музи. Поезія Горація в українській літературі // Жовтень. – 1983. – № 8.

Корж Н.А. Место и особенности латинского языка в творчестве Г.Сковороды: Автореф. дис... канд. филол.наук: 10. 01. 01/ Харк. гос. ун-т. – Харьков, 1956. – 24 с.

Корж Н.О. Переклади творів Горація на Україні // Радянське літературознавство. – 1969. – №8.

Демченко А.В. Давньогрецький міф про Тантала в інтерпретації Григорія Сковороди. Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г.С. Сковороди // Тези доповідей республіканської наукової конференції, присвяченої 270-річчю з дня народження українського поета і філософа. – Харків, 1992. – С.20-21.

Семінарське заняття 2.

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ І ТРАНСФОРМАЦІЯ АНТИЧНОСТІ НЕОКЛАСИКАМИ

1. Античність в естетичній і літературознавчій концепції неокласиків.
2. Перекладацька діяльність неокласиків як рецепція античної спадщини.
3. Античність як інтертекст лірики неокласиків:
 - 1) Образ світу крізь призму античних образів;
 - 2) Антична парадигма ліричного героя неокласиків;
 - 3) Концепція митця і мистецтва;
 - 4) Антична генеза жанрової природи лірики неокласиків

Література

Безсмертні: Збірник спогадів про М.Зерова, П.Филиповича, М.Драй-Хмару. – Мюнхен, 1963. — 334 с.

Білокінь С.І. Закоханий у вроду слів. Микола Зеров — доля і книги. — К.: Час, 1990. — 56 с.

Боголюб П. Глум над Миколою Зеровим // Визвольний шлях. — 1968. — № 3.

Солодько П. Ремінісценції з грецької та латини в оригінальній поезії Миколи Зерова // Дивослово. – 1994. – № 12. – С. 9-11.

Гальчук О.В. «...Не минає міт!..»: античний текст у просторі українського зрілого модернізму / О.В.Гальчук. – Чернівці : Книги-XXI, 2013. – 552 с.

Черевченко О. М. Античні та біблійні ремінісценції у поетичному дискурсі українських неокласиків // Слово і час. – 2004. – № 8. – С. 65-74.

Дунай П. Київські неокласики та їх лідер, поет Микола Зеров // Українська мова та література. – 1997. - №35. – С. 13.

Державин В. Поезія Миколи Зерова і український класицизм // Українське слово: У 4-х томах. — Т.1. — К.: Рось, 1994. — С. 522 — 542.

Семінарське заняття 3.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО І БІБЛІЯ

1. До питання релігійного світогляду Т.Шевченка.

2. Біблія в рецепції Т.Шевченка:

- 1). Тематичні й образні перегуки в прозі;
- 2). Біблійні мотиви в ліриці: «Посланіє «І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм в Україні і не в Україні моє дружнє посланіє»; поема «Марія»; «Псалми Давидові»; поема «Неофіти»; «Ісаія. Глава 35»
3. Образотворче осмислення Біблії Т.Шевченком.

Література

- Сулима В. Біблія і українська література : навч. посіб. - К. : Освіта, 1998. – 400 с.
- Білецький П. та ін. – Світове значення творчості Т. Г.Шевченка // Т.Шевченко. – М. – 1962 –с.23.
- Дзюба І.М. У всякого своя доля. Літ.- критичний нарис. – К., 1989. –с.261.
- Донцов Д. Вогонь з Холодного яру // Дивослово.- №3. – 1994. – с. 2 – 12.
- Івакін Ю. Поезія Шевченка періоду заслання. – К.,1984. – с.236.
- Коцюбинська М. Х. Етюди про поетику Шевченка. – К. – 1994. – с.125.
- Лепкий Б. Прожиття і творчість Т.Г.Шевченка. – К. – 1994. – с.125 – 134,145.
- Неділько Г.Я. Тарас Шевченко: життя і творчість. – К. – 1988. – с.245.
- Прицак О.Й. Шевченко – пророк. – К. – 1993. – с.56.

Семінарське заняття 4.

ОСМИСЛЕННЯ БІБЛІЙНОГО ІНТЕРТЕКСТУ В ЛІРИЦІ ЄВГЕНА МАЛАНЮКА

1. Концепт Бог у системі художньої свідомості Є.Маланюка.
2. Релігійно-філософські мотиви поетичної творчості Є.Маланюка:
 - 1) Старозавітні мотиви в авторській рецепції образу України;
 - 2) Образ поета-месії;
 - 3) Мотив покари крізь призму біблійної образності.

Література

- Куценко Л. Куценко Л. Dominus Маланюк: тло і постать / Л. В. Куценко. — 2 . вид., доп. — К. : ВЦ «Просвіта», 2002. — 365 с.
- Баган О. Релігійність у дзеркалі геокультурних візій Євгена Маланюка // Визвольний шлях. – 2007. – №7. – С.53-60.
- Василишин І. Життя – смерть – безсмертя : екзистенціальний дискурс у філософії ліриці Є. Маланюка // Слово і час. – 2007. – №11. – С 3-13.
- Войчишин Ю. Ярий крик і біль тужавий ... поетична особистість Євгена Маланюка. – К. : Либідь, 1993. – 160 с.
- Неврлий М. Біблійні мотиви й еротика в модерній українській поезії // Слово і час. – 2000. – № 3. – С. 36-40.
- Поліщук Я. Символи і метаморфози : своєрідність християнської символіки в модерній українській поезії перших десятиліть ХХ століття // Дивослово. – 1997. – № 12. – С. 2–5.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2
Відвідування практичних занять					
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20
Робота на практичному занятті					
Лабораторна робота					
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	24	1	24
Разом:		-	68	-	68
Максимальна кількість балів:		136			
Розрахунок коефіцієнта:		1,36			

6.2.ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ЇЇ ОЦІНЮВАННЯ

ТЕМА 1. ДАВНЯ УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА ТА АНТИЧНІСТЬ

Античність як фактор формування давньої української літератури. Давньогрецькі та римські джерела в оригінальній і перекладній літературі доби Київської Русі. Античні міфи і персоналії античної історії в «Повісті минулих літ».

Античний інтертекст барокової літератури. Образ Трої, Афіні і Рима в бароковій концепції міста. Творчість Г.Сковороди – українського Сократа. Рецепція творчості Горация. Традиція античної байки в доробку письменника. Антична філософія як складник концепції Г.Сковороди. Антична образність у трактатах.

Література:

Антична культура і вітчизняна філософська думка. – К.: Т-во Знання, 1990. – 48 с.

Астаф'єв О., Пригодій С. Рецепція античності в українській літературі // Актуальні проблеми слов'язознавства. – 2004. – Ч. 1. – С. 137 – 141.

Вишина М. Міфопоетична парадигма «Повісті врем'яних літ»: автореф. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук: спец. 10.01.01 «Українська література». – К., 2009. – 20 с.

Микитенко Ю.О. Від «Слова» до «Іліади»: Петро Ніщинський-перекладач: Літературно-критичний нарис. – К.: Дія, 1993. – 56 с.

Шевчук Т. Григорій Сковорода і античність. – Ізмаїл, 2012. – 460 с.

ТЕМА 2. РЕЦЕПЦІЯ АНТИЧНОСТІ Т.Г.ШЕВЧЕНКОМ

Античність у творчості Т.Шевченка. Концепти Долі, Слави, Музи в ліриці поета крізь призму античної традиції. Риси давньогрецької трагедії в Шевченковій інтерпретації.

Античний елемент у повістях. Осмислення античності в «Журналі». Образотворча інтерпретація Шевченком античних сюжетів.

Література:

Кобів Й. Нетлінна краса Горациєвої музи. Поезія Горация в українській літературі // Жовтень. – 1983. – № 8.

Корж Н.А. Место и особенности латинского языка в творчестве Г.Сковороды: Автореф. дис... канд. филол. наук: 10. 01. 01. – Харьков, 1956. – 24 с.

Корж Н.О. Переклади творів Горация на Україні // Радянське літературознавство. – 1969. – №8.

Майстренко М.І. Шевченко і античність: Літературознавчий нарис. – Одеса: Маяк, 1992. – 296 с.

Микитенко Ю.О. Антична спадщина і становлення нової української літератури. – К.: Наук. думка, 1991. – 156 с.

ТЕМА 3. УКРАЇНСЬКА АНТИЧНІСТЬ ДОБИ ПОРУБІЖЖЯ

Інтерпретація і трансформація античності в літературі порубіжжя як етап формування української античності. Поети «Молодої Музи» і античність.

І.Франко – дослідник античності. Переклади з давньогрецької і римської літератур. Античні образи і мотиви в творчості І.Франка.

Українська античність у ліриці і драматургії Лесі Українки. Інтерпретація античності О.Кобилянською. «Ямби» В.Самійленка. Античність у драматургії Л.Старицької-Черняхівської. Дифузна модель української античності (Володимир Кобилянський, М. Філянський).

Література:

Баглай Й. Василь Щурат – перекладач Горациєвих од // Іноземна філологія. – 1971. – Вип. 24.

Баглай-Соляник Б.Й. Іван Франко – дослідник античної літератури. – Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.01. – Ужгород, 1996. – 18 с.

ТЕМА 4. МОДЕЛІ УКРАЇНСЬКОЇ АНТИЧНОСТІ В ХХ СТОЛІТТІ

Трансформаційні моделі української античності доби розстріляного Відродження. Символістська модель: П.Тичина і Д.Загул – два вектори символістської моделі. Новітній міф про Прометея П.Тичини як пролог до антиутопії. Неокласична модель: критична, художня і перекладацька рецепція. Особливості інтерпретація української античності поетами-неоромантиками (М.Бажан, О.Влизько, Є.Плужник).

Проза шістдесятників і античні мотиви (В.Земляк). Історичні постаті античності в рецепції українських прозаїків (В.Чемерис, Ю.Мушкетик). Античний інтертекст лірики Ліни Костенко. Поезія Київської школи і художнє осмислення античності.

Література постмодернізму і античні традиції. Мотиви Еросу, Танатосу, Нарциса в прозі і поезії постмодерністів.

Література:

Гальчук О.В. «...Не минає міт!...»: античний текст у просторі українського зрілого модернізму. – Чернівці : Книги-XXI, 2013. – 552 с.

Дзюба І.М. Універсальні мотиви в Шевченковій поезії // Сучасність. – 1996. – № 11.

Качуровський І. Український парнасізм // Визвольний шлях. – 1983. – № 4.

Клен Ю. Спогади про неокласиків. – Мюнхен, 1947.

Микулович М. Вплив поезії Горація на київських неокласиків // Визвольний шлях. — 1958. – № 5. – С. 8 – 11.

Борецький Л. М. Християнські мотиви та античні образи в поезії Юрія Клена // Класична спадщина і сучасне художнє мислення / Збірник наукових праць до 60-річчя М. І. Борецького. – Дрогобич-Черкаси : Коло, 2001. – С. 158 – 169.

ТЕМА 5. ХРИСТІЯНСЬКА ТЕМАТИКА В ЛІТЕРАТУРІ ХІХ СТ.

Християнські мотиви в літературі сентименталізму. Мотив фатуму крізь призму християнської ідеології в повісті Г. Квітки-Основ'яненка «Маруся».

Біблія в рецепції Т.Шевченка. Тематичні й образні перегуки. «Давидові псалми» Т.Шевченка. Образотворче осмислення Біблії. Християнська символіка в поезії романтиків.

Література:

Яременко В. І. "Во іудеї во дні они...": біблійна та священна історія у творчості Тараса Шевченка за історіософським дискурсом // Український історичний журнал. 2014. № 2. С. 30 - 49.

Яковина О. Благовіщення та образ Богородиці в церковній традиції і в поемі Тараса Шевченка "Марія" // Слово і час. 2010. № 3. С. 39-46

Зелінська О. Звернення в барокових проповідях // Українська мова. – 2007. – №1. – С. 65-74.

Лановик З. Художня природа біблійних текстів // Зарубіжна література. – 2006. – №29. – С. 18-21.

Паращук О. Клим Смолятич і П'єр Абеляр: заявлення авторської позиції чи протест проти авторитету Святого Письма // Слово і час. - 2010. - №9. - С. 67-72.

ТЕМА 6. БІБЛІЙНИЙ ТЕКСТ У ЛІТЕРАТУРІ ПОРУБІЖЖЯ

Рецепція Біблії в літературі порубіжжя. І.Франко і його інтерпретація історії Мойсея. Біблійна образність прози О.Кобилянської. Історія ранніх християн у «Руфіні і Присциллі» Лесі Українки. Амбівалентність традиційних біблійних образів в «Одержимій» і «На полі крові». Н.Королева і її тлумачення історії Ісуса Христа. Біблійна символіка поезії «Молодої музи». Своєрідність інтерпретації християнської тематики образності в творчості М.Філянського.

Література:

Голомб Л. Релігійно-філософські засади лірики М.Філянського // Наукові записки Тернопільського державного педагог. університету. Серія “Літературознавство”. – 1998. – Вип. II. – С. 27-36.

Бетко І. Біблійні сюжети і мотиви в українській поезії кінця XIX – початку XX століть // Українська література в загальноосвітній школі. – 1991. – №10. – С. 64-71.

Бетко І. Біблія як джерело ідей у творчості Лесі Українки: Проблемний огляд // Слово і час. – 1991. – №3. – С. 28-36.

Шапошникова І. Біблійні образи в поезії М.Філянського // Вісник Запорізького державного педагогічного університету. – 2001. – №1. – С. 1 – 4.

Демчук О. Іван Франко і Біблія // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях та колегіумах. – 2006. – №6. – С. 33–42.

Качуровський І. Містична функція літератури та українська релігійна поезія // Слово і час. – 1992. – №10. – С.33-45.

ТЕМА 7. ЛІТЕРАТУРА XX СТОЛІТТЯ І БІБЛІЙНА СИМВОЛІКА

Біблійний текст у новітній українській літературі. Особливості тлумачення біблійного інтертексту П.Тичиною.

Біблійний епос В.Сосюри (“Каїн”, “Христос”, “Мойсей”, “Ваал”).

Проблематика і поетика «Покаяних псалмів» Дмитра Павличка.

Біблійні алюзії і ремінісценції в прозі постмодерністів. Біблійний інтертекст у творчості Ліни Костенко.

Література:

Залеська-Онишкевич Л. М. Л. Роль Великодня у «Патетичній сонаті» // Слово і час. – 1991. – №9. – С.48 – 53.

Стус В. Феномен доби: Сходження на Голгофу слави. — К.: Знання, 1993. – 96 с.

Антофійчук В. Євангельські образи в українській літературі 20 ст. – 2001. – 335 с.

Антофійчук В. Трансформація образу Іуди Іскаріота в українській літературі XX століття // Слово і час. – 2001. – №2. – С. 52–58.

Бурляй Ю. Невідомий Сосюра // Київ. – 1998. – №1-2.

Гундорова Т. Феномен Стусового „жертвослова” // Стус як текст. – Мельбурн: 1992. – С. 3-29.

Іщенко Є. Віталізація смерті в поезії Василя Стуса // Слово і час. – 2006. – №11. – С. 69-76.

Пелех У. Релігійна проблематика в літературі сучасної України // Від розстріляного до замученого відродження 1920 – 1960 – 1980 роки в українській літературі. Огляд життя і творчості вибраних творів. – Торонто: Видавнича фундація Гуменюків, 1988. – С. 249-264.

Плачинда С. Василь Стус пішов на смерть як Ісус Христос // Столиця. – 1999. – 20-25 серп. (№60). – С. 14-15

Найдан М. Фольклорні, релігійні та літературні мотиви в поемі М. Рильського «Жага» // Слово і час. – 1998. – №6. – С. 6-11.

Слоньовська О. Біблійні образи і сюжети в творчості Ліни Костенко // Українська література в загальноосвітній школі : Науково-методичний журнал. – 2010. – № 5. – С. 26.

Приліпко, І. Ремінісценції та алюзії у творах Валерія Шевчука // Слово і час. – 2009. – № 7. – С. 33 – 37.

Мариненко Ю.В. Біблійні образи в українській прозі 40-х років XX ст. // Слово і час. – 2005. – № 12. – С. 3-13.

ТЕМА 8. ХРИСТИЯНСЬКІ МОТИВИ І ОБРАЗНІСТЬ В ЛІТЕРАТУРІ ДІАСПОРИ

Література діаспори і християнські мотиви. Осмислення біблійного тексту в поезії «Празької школи». Роман Л.Мосендза «Останній пророк», повість І.Костецького «День

святого», оповідання В.Домонтовича «Апостоли»: особливості інтерпретації образів Нового Завіту прозаїками Мистецького українського руху.

Біблія в художньому мисленні Івана Багряного (на матеріалі роману «Сад Гетсиманський»).

Українська література другої половини ХХ ст. і рецепція Біблії. Поезія Нью-Йоркської групи. Біблійні алюзії і ремінісценції в прозі постмодерністів.

Література:

Борецький Л. Порятунок всього людства від зла : біблійні образи в поезії Юрія Клена // Українська мова та література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2001. – № 3. – С. 63–69.

Барка В. Християнські проповіді / Барка В. // Українська газета. – 1995. – 5 січня.

Гальченко С. Інтерпретація вічного образу // Київ. — 1990. – №12.

Дрозд Л. Смысловое наполнение образа Иисуса Христа в поэтов "празькой школы" // Дивослово. – 2005. – №8. – С. 64-69.

Ленська С. Образ Богородиці в українській поезії ХХ століття // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. – 2010. - №1. – С.2-7.

ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Модульна контрольна робота – форма підсумкового контролю здобутих знань і вмінь із курсу «Актуальних питань порівняльного літературознавства». Її виконання – це, зазвичай, логічне завершення лекційного та семінарського курсів, перевірки засвоєння тем на самостійне опрацювання, останній етап роботи перед заліком. Кожна з двох запланованих модульних контрольних робіт проводиться в письмовій формі упродовж одного заняття (80 хв.). Максимальна кількість балів – 25 (2 письмових відповіді по 10 балів і тестове завдання 5). У разі відсутності студента на занятті з поважної причини можливість написати модульну контрольну роботу надається на індивідуальній консультації.

Модульна №1.

1. Давня українська література і антична художня спадщина.
2. Становлення нової української літератури і античність.
3. Античність в осмисленні Г.Сковороди.
4. І.Котляревський і античність.
5. Античний Фатум у ліриці романтиків.
6. Рецепція П.Кулішем мотивів античної літератури
7. Творчість Т.Шевченка і античність (малярський аспект).
8. Концепти античної культури в ліриці Т.Шевченка.
9. Античний інтертекст повістей Т.Шевченка.
10. «Ямби» В.Самійленка і антична традиція.
11. Античний інтертекст драматургії Лесі Українки.
12. Трансформація античних образів і мотивів у прозі О.Кобилянської.
13. Давньогрецькі мотиви у творчості І.Франка.
14. Римська спадщина в рецепції І.Франка.
15. І.Франко – дослідник античної літератури.
16. Інтерпретаційні моделі античності в українській ліриці 1920-1930-х років.
17. Античний інтертекст творчості поетів-неокласиків.
18. Є.Маланюк і античність: шляхи рецепції.
19. Антична топіка в ліриці Ліни Костенко.
20. Постмодерністське прочитання античних мотивів.

Модульна №2.

1. Біблія у літературі Київської Русі.
2. Християнська образність у «Києво-Печерському Патерику»
3. Біблія як світ символів у творчості Г.Сковороди.
4. Християнські мотиви у творчості Г.Квітки-Основ'яненка.
5. Творчість Т.Шевченка і Біблія.
6. Християнські образи і мотиви в творчості Лесі Українки.
7. І.Франко і Біблія.
8. Художнє осмислення біблійних мотивів у прозі О.Кобилянської.
9. Біблія як інтертекст творчості поетів-молотомузівців.
10. Лірика «Празької школи» і християнська символіка.
11. Біблійна інтертекстуальність у поезії раннього П.Тичини.
12. Старо- і новозавітна міфологія лірики Є.Маланюка.
13. Біблійні мотиви в прозі В.Земляка.
14. Лірика шістдесятників і художнє осмислення Біблії
15. Творчість О.Гончара крізь призму християнських мотивів.
16. Біблія як інтертекст літератури діаспори.
17. Біблійні мотиви й образи лірики Ліни Костенко.
18. Осмислення біблійних мотивів у поезії вісімдесятників.
19. Поезія постмодернізму у зв'язках з Біблією.
20. Біблійні мотиви в прозі постмодернізму.

Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Навчальні досягнення студентів із дисципліни “Актуальні питання порівняльного літературознавства” оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов’язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового контролю здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, у якій зазначено види і терміни контролю.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасне виконання навчальних завдань;
- повний обсяг виконання завдання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність та оригінальність виконаного завдання;
- творчий підхід у виконання завдань, ступінь засвоєння матеріалу;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Давня українська література і антична художня спадщина.
2. Становлення нової української літератури і античність.
3. Античність в осмисленні Г.Сковороди.
4. І.Котляревський і античність.
5. Античний Фатум у ліриці романтиків.
6. Рецепція П.Кулішем мотивів античної літератури
7. Творчість Т.Шевченка і античність (малярський аспект).
8. Концепти античної культури в ліриці Т.Шевченка.
9. Античний інтертекст повістей Т.Шевченка.
10. «Ямби» В.Самійленка.
11. Античний інтертекст драматургії Лесі Українки.
12. Трансформація античних образів і мотивів у прозі О.Кобилянської.
13. Давньогрецькі мотиви у творчості І.Франка.
14. 13.Римська спадщина в рецепції І.Франка.
15. І.Франко – дослідник античної літератури.
16. Основні інтерпретаційні моделі античності в українській ліриці 1920-1930-х років.
17. Античний інтертекст творчості поетів-неокласиків.
18. Є.Маланюк і античність: шляхи рецепції.
19. Антична топіка в ліриці Ліни Костенко.
20. Постмодерністське прочитання античних мотивів.
21. Біблія у літературі Київської Русі.
22. Християнська образність у «Києво-Печерському Патерику»
23. Біблія як світ символів у творчості Г.Сковороди.
24. Християнські мотиви у творчості Г.Квітки-Основ'яненка.
25. Творчість Т.Шевченка і Біблія.
26. Християнські образи і мотиви в творчості Лесі Українки.
27. І.Франко і Біблія.
28. Художнє осмислення біблійних мотивів у прозі О.Кобилянської.
29. Біблія як інтертекст творчості поетів-молодомузівців.
30. Лірика «Празької школи» і християнська символіка.
31. Біблійна інтертекстуальність у поезії раннього П.Тичини.
32. Старо- і новозавітна міфологія лірики Є.Маланюка.
33. Біблійні мотиви в прозі В.Земляка.
34. Лірика шістдесятників і художнє осмислення Біблії
35. Творчість О.Гончара крізь призму християнських мотивів.
36. Біблія як інтертекст літератури діаспори.
37. Біблійні мотиви й образи лірики Ліни Костенко.
38. Осмислення біблійних мотивів у поезії вісімдесятників.
39. Поезія постмодернізму у зв'язках з Біблією.
40. Біблійні мотиви в прозі постмодернізму.

8. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Недостатньо	0-59

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ

Тиждень	I	II	III	V	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II						
К-сть балів за модуль	69 балів				69 балів						
Лекції	1		2		3			4			
Теми лекцій	Формування сучасної української компаративістики 1 бал		Історичні форми міжтекстових зв'язків і їх оновлення 1 бал		Методи герменевтичного аналізу 1 бал			Специфіка картини світу в історико-літературному дискурсі 1 бал			
Теми семінарських занять	Проблема пізнання в історико-літературному дискурсі (10 б + 1 бал)		Проблема пізнання в дискурсі модернізму і постмодернізму (10 б + 1 бал)		Тема бунту в історико-літературному дискурсі античності (10 б + 1 бал)			Мотиву кохання в літературі (10 б + 1 бал)			
Самостійна робота	Самостійна робота №1-4 (20 балів)				Самостійні роботи №5 – 8 (20 балів)						
Види поточного контролю	МКР 25 балів				МКР 25 балів						

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Антична культура і вітчизняна філософська думка. – К. : Т – во Знання, 1990. – 48 с.
2. Антична література: Довідник / За ред. С.В.Семчинського. – К. : Либідь, 1993. – 318 с.
3. Античная поэтика. – М. : Наука, 1991. – 256 с.
4. Античность в контексте современности / Под ред. А.А.Тахо-Годи и И.М.Нахова. — М. : Изд – во МГУ, 1990. – 250 с.
5. Античность и Византия. – М. : Наука, 1975. – 416 с.
6. Античность как тип культуры. – М. : Наука, 1988. – 333 с.
7. Фрай Г. Н. Великий код: Біблія і література / Н. Фрай ; з англ. пер. І. Старовойт ; ред. І. Новіцька. – Л. : Літопис, 2010. - 360 с.
8. Баглай Й. Василь Щурат – перекладач Горацієвих од // Іноземна філологія. – 1971. – Вип. 24.
9. Баглай-Соляник Б.Й. Іван Франко – дослідник античної літератури. – Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.01. – Ужгород, 1996. – 18 с.
10. Библийская энциклопедия. – Репринтное издание. – М.: Терра, 1991. – 903 с.
11. Грабарь-Пассек М.Е. Античные сюжеты и формы в западноевропейской литературе. – М. : Наука, 1966. – 319 с.
12. Дзюба І.М. Універсальні мотиви в Шевченковій поезії // Сучасність. – 1996. – № 11.
13. Качуровський І. Український парнасізм // Визвольний шлях. — 1983. — № 4.
14. Клен Ю. Спогади про неокласиків. — Мюнхен, 1947.
15. Кобів Й. Нетлінна краса Горацієвої музи. Поезія Горація в українській літературі // Жовтень. – 1983. – № 8.
16. Корж Н.А. Место и особенности латинского языка в творчестве Г.Сковороды: Автореф. дис... канд. филол.наук: 10. 01. 01/ Харк. гос. ун-т. – Харьков, 1956. – 24 с.
17. Корж Н.О. Переклади творів Горація на Україні // Радянське літературознавство. – 1969. – № 8.
18. Корж Н. “Пам’ятник” Горація у перекладі Зерова // Вісник Харківського університету. – 1971. – № 64. – Філологія. – № 6.
19. Кочур Г.П. Літературна доля Вергілія // Всесвіт. – 1992.
20. Кузьма Ю. Римські поети епохи Августа в перекладах Миколи Зерова // Іноземна філологія. – Львів. – 1970. – № 8.
21. Кухар Р. До генези клясичних елементів у драматичних творах Лесі Українки // Визвольний шлях. – 1962. – № 1.
22. Лосев А.Ф. Философия. Мифология. Культура. – М. : Политиздат, 1991. – 525 с. – (Мыслители XX века).
23. Майстренко М.І. Шевченко і античність : Літературознавчий нарис. – Одеса, 1992. – 296 с.
24. Микитенко Ю.О. Антична спадщина і становлення нової української літератури. – К.: Наук. думка, 1991. – 156 с.
25. Микитенко Ю.О. Від “Слова” до “Іліади”: Петро Ніщинський-перекладач: Літературно-критичний нарис. – К. : Дія, 1993. – 56 с.
26. Микулович М. Вплив поезії Горація на київських неокласиків // Визвольний шлях. – 1958. – № 5. – С. 8 – 11.
27. Михайлов А.В. Античность как идеал и культурная реальность XVIII – XIX вв. // Античность как тип культуры. – М. : Наука, 1988.

28. Нямцу А.Е. Закономерности переосмысления традиционных сюжетов в литературе: Автореф. дис... канд. филол. наук: 10.01.02 / Одес. гос. ун – т. – Одесса, 1985. – 24 с.
29. Павличко С.Д. Дискурс модернізму в українській літературі. – К. : Либідь, 1997. – 360 с.
30. Підлісна Г.Н. Світ античної літератури. – К. : Наук. думка, 1989. – 168 с.
31. Преображенский П.Ф. В мире античных идей и образов. – М. : Наука, 1965. – 396 с.
32. Савчук О.М. Творчість Павла Русина і деякі питання рецепції латинської традиції в українському віршуванні XVI – XVIII століття: Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.01 / Ін – т літ. АН України. – К., 1994. – 23 с.
33. Сивокінь Г.М. Давні українські поетики. – Харків : Вид – во ХДУ, 1960. – 107 с.
34. Скорина Л.П. Вергілій в українській літературі // Іноземна філологія. – 1987. – Вип. 85.
35. Словарь античности / Пер. с нем. – М.: СП “Внешсигма”, 1992. – 704 с.
36. Словник античної міфології / Уклад. І.Я.Козовик, О.Д.Пономарів. – К.: Наук. думка, 1989. – 240 с.
37. Содомора А.О. Поняття “відповідності й краси” (prepon) в морально-етичних поглядах Горация // Іноземна філологія. – 1975. – Вип. 40.
38. Содомора А.О. Гораций і його поетична творчість // Квінт Гораций Флакк. Твори. 3 лат. – К. : Дніпро, 1982. – С. 5 – 13.
39. Содомора А.О. Жива античність. – К.: Молодь, 1983. – 203 с.
40. Соловей Е.С. Українська філософська лірика. Традиція. Типологія. Поетика: Дис... д-ра філол. наук: 10. 01. 01 / Ін – т літ. АН України. – К., 1992. – 359 с.
41. Стрижак О.С. Етнонімія Геродотової Скіфії. – К. : Наук. думка, 1988. – 224 с.
42. Темченко Л.В. Український неокласицизм 20-х рр. XX століття: генезис, естетика, поетика: Дис... канд. філол. наук: 10.01.01: Дніпропетровськ, 1997. – 21 с.
43. Трофимук М.С. Античная литература в курсах словесности Киево-Могилянской академии (XVII – XVIII вв.): Автореф. дис... канд. филол. наук: 10.01.01 / Ін – т літ АН України. – К., 1989. – 21 с.
44. Турган О.Д. Українська література кінця XIX – початку XX століття і античність: Шляхи сприйняття і засвоєння. – К. : Наук. думка, 1995. – 175 с.
45. Ушкалов Л.В. Творчество Г.Сковороды и античная культура: Автореф. дис... канд. филол. наук: 10. 01. 03 / Харк. гос. ун – т. – К., 1989. – 18 с.
46. Фрейденберг О.Д. Поэтика сюжета и жанра. – М. : Лабиринт, 1997. — 448 с.
47. Хропко П.А. “Энеида” Ивана Котляревского и становление реализма в украинской литературе первых десятилетий XIX века: Автореф. дис... д-ра филол. наук: 10.01.03 / Киев. гос. пед. ин – т. – К., 1973. – 58 с.
48. Чистякова Н.А. Гораций, поэт двух культур и двух эпох // Классическая филология. – Вып. 4: Horatiana. – Л.: Изд – во ЛГУ, 1992. – С. 128 – 148.
49. Шерех Ю. Легенда про український неокласицизм // Не для дітей: Літературно-критичні статті і есеї. – Нью-Йорк: Пролог, 1964. – С. 97 – 134.
50. Элиаде М. Аспекты мифа / Пер. с франц. – М.: Инвест – ППП, 1995. – 240 с.
51. Аверинцев С.С. Образ античности в западноевропейской культуре XX века // Новое в современной классической филологии. – М.: Наука, 1979. – 200 с.
52. Аверинцев С.С. Поэтика ранневизантийской литературы. – М.: Coda, 1997. – 343 с.
53. Аверинцев С.С. Риторика и истоки европейской литературной традиции. – М.: Школа “Языки рус. культуры”, 1996. – 448 с.
54. Анненский И.Ф. Книги отражений. – М.: Наука, 1979. – 679 с.

55. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття / Ред. М.Зубрицька. – Львів: Літопис, 1996. – 636 с.
56. Барг М. А. Эпохи и идеи: Становление историзма. – М.: Мысль, 1987. – 348 с.
57. Бахтин М.М. Эстетика словесного творчества. – М.: Искусство, 1986. – 444 с.
58. Боннар А. Греческая цивилизация: В 3-х т. – Т. 3. От Еврипида до Александрии / пер. с фр. – М.: Искусство, 1992. – 398 с.
59. Боров Ю.Б. Художественные направления в искусстве ХХ века. – К.: Мистецтво, 1986. – 134 с.
60. Гундорова Т.І. Проявлення слова. Дискурс раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. — Львів: Літопис, 1997. — 297 с.
61. Гуревич А.Я. Время как проблема истории культуры // Вопросы философии. — 1963. — № 3.
62. Гуревич А.Я. Историческая наука и историческая антропология // Вопросы философии. — 1988. — № 1.
63. Гуревич А.Я. Категории средневековой культуры. — М.: Искусство, 1984. — 350 с.
64. Державин В. Вступне слово про завдання антології української поезії // Антологія української поезії. — Лондон, 1957.
65. Державин В. Проблема віршованого перекладу // Пług. — 1927. — № 9.
66. Державин В. Українська поезія і її національна чинність // Визвольний шлях. — 1954. — № 1.
67. Дзюба І.М. Культурна спадщина і культурне майбутнє // Україна: Наука і культура. — К., 1990. — вип. 24.
68. Дима А. Принципы сравнительного литературоведения: Пер. с рум. – М.: Прогресс, 1977. – 229 с.
69. Дюришин Д. Теория сравнительного изучения литературы: Пер. со словац. – М.: Прогресс, 1979. – 320 с.
- Жирмунський В.М. Сравнительное литературоведение. Восток и Запад. – Л.: Наука, 1979. – 494 с.
70. Наливайко Д.С. Спільність і своєрідність: Українська література в контексті європейського літературного процесу. – К.: Дніпро, 1988. – 395 с.
71. Нямцу А.Е. Легендарно-мифологические структуры в славянских и западноевропейских литературах: Учеб. пособие / Черновиц. нац. ун-т им. Ю.Федьковича. – Черновцы: Рута, 2001. – 208 с.
72. Попович А. Проблемы художественного перевода / Под ред. П.М.Топера. Пер. со словац. И.А.Бернштейн, И.С.Чернявской. – М.: Высш. школа, 1980. – 199 с.
73. Современные зарубежные литературоведческие концепции: герменевтика, рецептивная эстетика: Реф. сб. / Цурканова. – М., 1983. – 184 с.
74. Українська література в загальнослов'янському і світовому літературному контексті: У 5 т. / АН УкрРСР. Ін-т літ. ім. Т.Г.Шевченка. – К.: Наук. думка, 1987-1991.